

Antonín Špatenka

40. pokračování

Průkopnická vesnice

A ještě o jedné rodině průkopníka Josefa Linhy musím se zmínit. Fotografie, kterou zde čtenáři předkládám ukazuje rozvětvenou rodinu průkopníka Linhy, jak se po provdání a ženitbě děti rozrostla a jak mnoho přinesl tento průkopník vlasti a národu.

Josef Linha, který přijel s ostatními průkopníky na Volyn roku 1871, zakoupil si v tehdejší pralese, později vesniče Moskovštině, 8 morku lesa. Byl původem ze Lhoty pod Hoříčkami a vyučen tkalcem. Měl dva syny Josefa a Karla. Když zaplatil les a všechny ostatní nutné poplatky, bylo mu celkem 20 rublů, které měl jak na obživu rodiny, tak i na jiné neočekávané výdaje.

Jako všichni ostatní průkopníci, tak i on z počátku žil velmi skromně. Byl však pracovitý a vytrvalý, takže se pomalu stával život jeho příjemnější. I jeho zemlanka jednoho dne zmizela, postavil si chatu a později pak pěkné hospodářské i obytné budovy. Bylo to již zapotřebí, synové dorůstali v ženichy. Mimo hospodářství založil Linha také cihelnu, která mu velmi dobře šla a mnoho mu pomohla.

Ze synů odbyval nejdříve Karla, který se ženil do Krupy, kde mu Linha zakoupil 12 ha pole. Zůstal tedy doma Josef, který se po čase také oženil a tak mu Linha hospodářství předal. Byl spokojen a jen jako na špatný sen vzpomínal na smutné začátky v pralese.

Syn hospodařil dobře a Linha, starý průkopník klidně umíral s vědomím, že pro své děti vykonal vše, co mohl a než umřel, dal jim poučení, aby v jeho práci a přičinlivosti pokračovali.

Synů Josefovi Bůh požehnal na dětech, neboť jich měl devět. Šest bylo hochů a tři děvčata, z nichž jeden ještě docela maličká zemřel a druhý syn tragicky zahynul ve druhé světové válce, v roce 1918. Josef Linha vyučil se řemeslu bednářskému, které bylo na Volyni velmi výnosné. Po jeho zboží, které vyráběl,

byla mezi Ukrajinci velká poptávka. Byla to vědra, bečky na zeli, různé nádoby a jiné věci. Linha byl šetrný a pracovitý, takže se mu v krátkém čase podařilo dobře zabezpečit všech svých sedm dětí. Hoši dostali od něho každý pozemek o výměře 15 ha i s budovami, děvčata pak dostala peníze a to každá 3.000 rublů ve zlatě a veškeré zařízení do bytu a kromě toho ještě po dvou kravkách.

Ukrajinci tím, že takto dobře vybavil svoje děti, tvrdili o něm, že není možné, aby si peníze vydělal, ale že si je sám razí.

Celá léta byl spokojen, ale druhá světová válka, jako všem ostatním rodinám v Moskovštině, nepřinesla ani jemu nic dobrého. Čtyři synové, tři zeťové, tři vnuci a jedna vnučka vstoupili do armády na obranu své vlasti.

Nebyl to malý dar, když jedenáct vojáků z jedné rodiny dal vlasti k dispozici. Linha se svojí ženou, dětmi a vnučkami, zůstal hospodařit bez hospodářů na sedmi statcích. Rodiče byli již staří, ale pomáhali, kde se dalo. Linha byl již opravdu starý dědeček, ale vzal vždy svoji hůlku a stále se usmívaje, chodil z jednoho statku na druhý, jednou na Moskovštinu, podruhé na Malovanou aby když ne jinak, tedy alespoň radou byl samotným ženám nápomocen.

Dobrý děda se těšil na konec války. Byl hrdý na své děti, které bojovaly za vlast. Když pak se jeden syn, který byl propuštěn po zranění domů, vrátil, poněkud se mu ulevilo, neboť starostí bylo již opravdu mnoho na jeho šedivou hlavu. Zasáhla ho však ještě rána, když se dozvěděl, že jeho syn padl v bojích u Dukly a rovněž jeden vnuk. To působilo mocně na starého člověka, ale řekl si, že válka vyžaduje vždycky oběti a tak že i on musí na oltář vlasti obět přinést.

Vroucně si přál, aby válka již skončila a aby on mohl se vrátit do vlasti, z které vyšel, neboť i jeho přání bylo, aby mohl zemřít v Čechách.

Konečně nadešel den a rodiny volynských Čechů, většinou příslušníků armády gen. Ludvíka Svobody, dostali výrozu, že mohou odcestovat do Čech. Všichni se těšili na cestu a na shledání se svými drahými. Těšil se i dědeček s babičkou Linhovou a balili své svrsky. Nastoupili pak cestu, ale dědeček měl velké starosti, neboť se mu žena cestou roznemohla. Ošetřoval ji s láskou a též o své dcery, nevěsty a vnučata pečoval, aby se jim nic nepříhodilo. Chtěl je zdravě předati svým synům a zeťům.

Dne 20. dubna 1947 šťastně a bez nehody dojeli do Zatec, kde nadšení ze shledání bylo nekonečné. Dědečka s babičkou odvezl si pak jeden ze synů na svoji usedlost do Podbořan. Dědeček byl nyní klidný a spokojený, jenom ho trápilo, že jeho žena je churava. Ošetřoval ji však stále sám, ale přes jeho péči jeho dobrá družka dne 14. srpna 1947 tiše skonala. Babička si přála na konci svého života, aby byla pochována vedle svého vnučka ve Pšově, který prošel celým peklem Dukly bez nehody, přece však zahynul při odstraňování min na Slovensku jako poručík. Vyhověli tedy přání babičky a uložili ji k věčnému spánku vedle svého vnučka.

Dědeček když odověl, nebyl již tak veselý, ale stále žil a kde mohl, všude synovi v hospodářství pomáhal. Nezapomněl však ani na ostatní děti, které navštěvoval a při svých návštěvách zašel vždy na hřbitov ke hrobu své dobré ženy.

Když se vracel od svých dětí ze Pšova ke svému synu do Podbořan, šel vždy pěšky, ačkoli 4 km pro starého člověka je dosti daleko. Cestou uvažoval, jaké dnes jeho děti mají snažší hospodářství, jaké výhody mají lidé zde, proti nim tam na Volyni. Co jen ta voda, jaká je to výhoda, když je všude zavedena, o č méně dřiny mají. Maně si vzpomínal, když jako dítě přijel s rodiči na Volyn v letech 1871-2-3, jakou námahu měli s vodou. Což teprve, když ve svých zemlankách z počátku museli jen loučemi svítiti.

Se zrakem zasazeným vzpomínal, jak primitivním nářadím korčovali les a připravovali pole. Vykračoval si po pěkné asfaltové silnici a jak tak pohřížen byl ve vzpomínky, předjelo ho auto. Dědeček se ho nejdříve ulekl, odskočil stranou, ale pak, když auto zmizelo za chvíli v dálce, opět si připomněl, jak on, jednou za čas vyjel si do města na státní silnici, aby dětem ukázal, jak auto vypadá. Čekali na silnici třeba celý den, ale zrovna tou dobou žádná auto po silnici nepřešlo. Žena napekla jim buchty na cestu, protože věděli, že může dlouho trvati, než se vrátí, protože děti chtěly viděti ten vůz, co jezdí bez koní.

Když někdy dědeček musel jeti do města, co se natrmácel, než tam koňmi dojel a nyní si říkal:

„Podívejme se, to je pěkné pohodlíčko. Pěkně si tam člověk sedí, vůz je zakrytý, ani větřík tam neprofoukne.“

Vzpomínal, jak přijel vždycky s každé cesty téměř nemocen, zatím co tady se zaplatí pár korun a za několik hodin dostane se snadno vlakem s jedné strany Čech na druhou.

Ve vzpomínkách mu cesta ze Pšova do Podbořan rychle ubíhala. Časem pozoroval traktor, jak se pěkně na poli obrací. Říkal si:

„Takhle kdybychom byli my začínali, to bychom se tolik nenadřeli. Je vidět, že lidé stále myslí na to, jak by si svoji práci usnadnili.“

Pokračování

Požehnaná rodina Linhova.

Když pak se dědeček procházel po městě v Podbořanech, viděl kino, obchody a ostatní věci, vzpomínal stále na život na Volyni. Za celý svůj život nebyl v biografu a na divadle jen tenkrát, když hrála vesnická mládež. Toho však nikdy nelitoval, byl celkově spokojen, hlavně, že on i jeho rodina byla zdráva. Byl nyní šťasten, že je konečně ve své vlasti, o níž mu jeho otec tolik krásného vypravoval a prorokoval mu, že přijde den, kdy se do ní navrátí.

Dědeček Linha, ačkoliv byl již hodně sešlý, přece jen nemohl zůstat bez práce. Pomáhal synovi, kde se dalo, sekal dříví, zametal dvůr a jiné menší práce vykonával. Tak také dne 10. listopadu 1948 sekal dědeček Linhu za kolnou na dvoře roští. Byl tam sám, neboť syn s nevěstou byli ve stavení. Když byl čas k jídlu, vyšla nevěsta na dvůr, volala dědečka ke stolu.

Děda se však neozýval a proto se nevěsta šla za ním podívat. Jaké však bylo její leknutí, když viděla dědečka ležeti vedle pařezu na roští, bezvládného. Ihned přivolala záchrannou stanici, která jej dovezla do nemocnice v Podbořanech, ale lékař, který dědečka prohlédl, musel již konstatovati, že dědeček raněn byl smrtelně a zemřel.

Dědeček byl tedy pochován 12. listopadu vedle své družky a vnuka na hřbitůvku ve Pšově. Na poslední cestě doprovodili dědečka Linhu staří i mladí obyvatelé Moskovštiny, kteří přijeli do Čech. Nad hrobem pronesl dojemnou řeč jeho synovec, voják z války Václav Louda a duchovní Pařízek. Všichni pak popřáli dědečkovi lehkého odpočinku v rodné zemi.